BAŁTYCKI INSTYTUT
SPRAW EUROPEJSKICH
I REGIONALNYCH

STRATEGIA ROZWOJU STOWARZYSZENIA BISER DO 2030 ROKU

SPIS TREŚCI

Wstęp
Strona 5

Przegląd polityk i dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym, centralnym oraz międzynarodowym
Strona 11

Analiza sytuacji wyjściowej
Strona 25

Analiza PEST
Strona 31

Analiza SWOT
Strona 35

Plan strategiczny i rekomendacje z uwzględnieniem celów okresowych
Strona 39

Przykłady dobrych praktyk
Strona 43

Źródła
Strona 48

WSTĘP

"Już czas zacząć działać, by Europa była bardziej ekologiczna, bardziej cyfrowa i odporniejsza."- Plan Odbudowy dla Europy

Rozpoczęcie trzeciej dekady działalności Stowarzyszenia Bałtycki Instytut Spraw Europejskich i Regionalnych (BISER) zbiega się z rozpoczęciem nowych wieloletnich ram finansowych Unii Europejskiej na lata 2021 – 2027.

Punkt wyjścia dla opracowania nowych założeń i dalszych kierunków rozwoju Stowarzyszenia stanowi podsumowanie i wyciągnięcie wniosków z realizacji poprzedniej strategii rozwoju, opracowanej w 2014r., a więc w momencie rozpoczęcia poprzednich wieloletnich ram finansowych UE.

Na podstawie diagnozy potencjału organizacji, wykonanej w poprzedniej strategii, określono główne zagadnienia merytoryczne wokół których koncentrowała się działalność Stowarzyszenia w poprzednich latach, tj.:

- Rola Regionu Morza Bałtyckiego, Polski i województwa pomorskiego w Europie ze szczególnym uwzględnieniem Unii Europejskiej,
- Rozwój zrównoważony,
- Agenda 21,
- Dialog społeczny,
- Dialog międzypokoleniowy,
- Rozwój społeczności lokalnych, ekonomia społeczna.

Dodatkowo podkreślano rolę BISERu jako podmiotu podejmującego próby aktywizacji środowiska uczelni wyższych Pomorza na rzecz wspólnych przedsięwzięć w obszarach działalności Stowarzyszenia. W ramach strategii z 2014 r. zdefiniowano dwa scenariusze dalszego rozwoju – model „business as usual" oraz scenariusz ambitny.

Po przeanalizowaniu dokonań BISERu od 2014 r. z całą pewnością organizacja zrealizowała scenariusz ambitny, to znaczy usystematyzowano prace jednostki, pozyskano nowych partnerów do realizacji wspólnych projektów, w tym w głównej mierze międzynarodowych, pozyskano środki zewnętrzne na realizację projektów.

BISER od 2014r. zrealizował jako lider trzy projekty finansowane z programów Interreg oraz mechanizmu EEA, a obecnie realizuje kolejny. Jako partner realizował trzy projekty finansowane z mechanizmu Erasmus+, jeden projekt z mechanizmu Europa dla Obywateli oraz jeden projekt z mechanizmu Interreg BSR. Wszystkie projekty wpisywały się w główne zagadnienia merytoryczne organizacji (ekonomia społeczna, przedsiębiorczość społeczna, rozwój zrównoważony, polityka regionalna i strategie makro-regionalne), określone przy tworzeniu poprzedniej strategii rozwoju. Pokazało to, że BISER jest organizacją o bardzo dobrze sprecyzowanych celach oraz że odpowiednio dobiera obszary działania do

kompetencji i potencjału członków Stowarzyszenia. Zrealizowane projekty pokazują również aktywność organizacji oraz kompetencje związane z poszukiwaniem i skutecznym pozyskiwaniem finansowania. BISER wraz z Fundacją RC w Gdańsku został polskim punktem kontaktowym Bałtyckiej Sieci Organizacji Pozarządowych BS NGO Network, której celem jest m.in. zwiększenie profesjonalizmu i efektywności działania sektora obywatelskiego, wymiana wiedzy i doświadczeń. Członkami sieci są m.in. NGOs z Norwegii i Islandii. Powyższe opisuje wzrost znaczenia Stowarzyszenia od momentu opracowania poprzedniej strategii oraz pozwala na określenie jednego z celów strategicznych na następny okres, objęty niniejszą strategią, czyli pełnienie roli organizacji wspierającej inne organizacje chętne do rozpoczęcia działalności w projektach międzynarodowych. Częściowo udało się tego dokonać w trzyletnim projekcie realizowanym od 2018r. - Umbrella "Boosting capacities of small and local actors in the South Baltic Sea", w ramach którego Stowarzyszenie zaprosiło do współpracy ponad 50 organizacji pozarządowych z Pomorza, wśród których udało się wypromować współpracę miedzynarodową.

Obecna perspektywa finansowa Unii Europejskiej to nowe otwarcie w zakresie ogólnych kierunków strategicznych UE, wynikających z analizy głębszych trendów warunkujących najbliższych kilka lat, ale również w wyniku reakcji na wydarzenia bieżące, głównie wobec globalnej pandemii i prób radzenia sobie z nią poprzez kombinacje obostrzeń i zachęt.

Odnosząc się do globalnych megatrendów, które mają wpływ na Europę, a tym samym na najbliższy Stowarzyszeniu region Morza Bałtyckiego, najczęściej pojawiającymi się w analizach i publikacjach (jak choćby na portalu prestiżowego MIT Sloan Management Review)[1] są:

- trend demograficzny – rosnąca liczba ludności na świecie zwiększająca antropresję, ale jednocześnie starzejące się społeczeństwo, głównie państw wysoko uprzemysłowionych, w tym szczególnie Europy,
- trend urbanizacji – migracja ludności do miast, co w konsekwencji będzie prowadzić do wyzwań związanych z zanieczyszczeniem, jakością życia, na którą będą próbowały odpowiedzieć rozwiązania z obszaru smart city,
- trend klimatyczny – coraz gwałtowniejsze i częstsze manifestacje konsekwencji zmian klimatycznych, na które będą starały się znaleźć rozwiązania z obszaru OZE, czystych technologii,
- trend technologiczny – głównie opierający się na rosnącej roli Internetu, cyfryzacji, automatyzacji, sztucznej inteligencji.

Profesor Mauro Guillen z szkoły biznesu Wharton School przy Uniwersytecie Pensylwanii, autor „2030: How Today's Biggest Trends Will Collide and Reshape The Future Of Everything"[2], również zwraca uwagę na:

- wyzwanie demograficzne – rosnąca liczba ludności, starzenie się społeczeństwa oraz tożsamość generacji – dla dzisiejszej generacji ludzi w wieku 15-35 lat obecna pandemia jest już drugim kryzysem, z jakim się spotkała, po kryzysie finansowym z 2008r. Jest to generacja, która zna realia dużego bezrobocia, zachęt finansowych, rosnącej automatyzacji pracy i pracy zdalnej, co będzie kształtować jej tożsamość na najbliższych kilka lat,
- wyzwanie gospodarcze – głównie chodzi o reakcję gospodarek na pandemię, spowolnienia wzrostu gospodarczego, szczególnie w krajach rozwiniętych, spowolnienia handlu,

- wyzwanie technologiczne – głównie spowodowane pandemią, a przejawiające się przenoszeniem kolejnych sfer życia do Internetu i przyspieszającej cyfryzacji.

Powyższe trendy i wyzwania znalazły odzwierciedlenie w dokumentach i politykach Unii Europejskiej na najbliższych 7 lat, jak również w dokumentach i planach programów Interreg oraz najnowszej rewizji Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego.

Najbliższa perspektywa finansowa będzie silnie definiowana przez dwie transformacje – cyfrową oraz środowiskową, jak również działania mające na celu przezwyciężenie pandemii oraz jej konsekwencje gospodarcze, zarówno dla małych przedsiębiorstw, jak i całych branż.

Priorytety te wskazują, na co tak naprawdę będzie kładziony nacisk przez najbliższe lata, a to wiąże się z kolei z transferem środków. W okresie tak szybko postępujących zmian i złożoności wyzwań, z którym Europa nie mierzyła się od dziesięcioleci, potrzebna jest organizacja, która buduje relacje międzynarodowe oraz międzysektorowe w obszarach wspierania przedsiębiorczości, innowacji społecznych oraz rozwoju zrównoważonego. Taką rolę może spełnić BISER.

PRZEGLĄD POLITYK I DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH NA POZIOMIE REGIONALNYM, CENTRALNYM ORAZ MIĘDZYNARODOWYM

Działanie organizacji należy osadzić w szerszych ramach otoczenia, w którym funkcjonuje. Cały świat, w tym Europa, wkroczył w nową, niezwykle turbulentną dekadę[3], która definiować będzie następne dziesięciolecia, nie tylko ze względu na globalną pandemię, ale równie mocno ze względu na widoczne i pogłębiające się zmiany klimatyczne, potęgowane przez rosnącą antropopresję (silna urbanizacja, potrzeba zapewnienia energii, wody i żywności dla rosnącej populacji świata), podważanie procedur i instytucji demokratycznych w świecie zachodnim, przy jednocześnie rosnącej roli Chin i utrzymywaniu się wpływów niedemokratycznych potęg regionalnych, takich jak Federacja Rosyjska. Wyzwania związane z następstwami pandemii naruszają znane od lat 80' XX wieku i utrwalone wzorce oraz mechanizmy polityki gospodarczej, które dodatkowo zostają nadwyrężone pogłębiającymi się procesami starzenia się społeczeństw w państwach gospodarki rynkowej. Bezprecedensowe tempo postępu w rozwoju nauki i technologii stanowi jednocześnie szansę oraz zagrożenie dla współczesnych społeczeństw – dostęp do leków i terapii wydłużających życie, ale również masowa robotyzacja i automatyzacja, która pociąga za sobą redukcję w zatrudnieniu, szczególnie wśród grup zawodowych, które ciężko odnajdują się w nowych realiach.

Powyższe trendy definiujące kierunki rozwoju znajdują wyraz w dokumentach o charakterze politycznym, strategicznym oraz wykonawczym Unii Europejskiej i ONZ.

2.1. Nowy program strategiczny na lata 2019 – 2024[4]

Program strategiczny określa ogólne ramy i kierunek działań Unii Europejskiej, wytyczając kierunki prac dla unijnych instytucji. Obecny program koncentruje się na czterech głównych priorytetach:

- ochrona obywateli i swobód,
- rozwijanie silnej i prężnej bazy gospodarczej,
- budowanie neutralnej klimatycznie, ekologicznej, sprawiedliwej i socjalnej Europy,
- promowanie europejskich interesów i wartości na scenie światowej.

Z perspektywy BISERu interesujące są szczególnie dwa z powyższych:

I. rozwijanie bazy gospodarczej, która wprost wpływa na konkurencyjności, tworzenie miejsc pracy i dobrobyt Europy (co z perspektywy 2021 r. wydaje się kluczowe). Program kładzie mocny nacisk na wyzwania w zakresie technologii, bezpieczeństwa i równowagi, które mają kształtować świat w najbliższej przyszłości. Z perspektywy UE zważywszy na wyzwania demograficzne, kluczowe jest oparcie długoterminowego wzrostu o strategie wzrostu inkluzywnego oraz zrównoważonego dla utrzymania spójności UE. Program diagnozuje, iż w ciągu kilku najbliższych lat transformacja cyfrowa jeszcze bardziej przyspieszy, co będzie miało dalekosiężne skutki. Europa tym samym powinna stać się cyfrowo samowystarczalna, ale powinna zapewnić też obywatelom możliwość skorzystania na tej transformacji. Aby wspomniana transformacja powiodła się, zwiększeniu mają ulec inwestycje w umiejętności, edukację, przedsiębiorczość i innowacyjność oraz powinna nastąpić intensyfikacja wysiłków w obszarze badań naukowych.

II. budowanie neutralnej klimatycznie, ekologicznej, sprawiedliwej i socjalnej Europy. Część tego priorytetu bazuje niejako na poprzednim, poprzez oparcie się na rozwoju technologicznym na rzecz transformacji ekologicznej (drugiej kluczowej transformacji po transformacji cyfrowej). Program wprost wskazuje na negatywne skutki zmian klimatu, które stają się coraz bardziej

widoczne i powszechne. Strategia wskazuje, iż UE „może i musi" dawać dobry przykład, angażując się w głęboką transformację swoich gospodarek i swojego społeczeństwa – tak, by docelowo doprowadzić do neutralności klimatycznej. Program zakłada m.in.: przyspieszenie przechodzenia na OZE, zwiększenie efektywności energetycznej, czy inwestycje w przyszłościowe rozwiązania w zakresie mobilności, dbając jednocześnie o stan środowiska – jakość powietrza i wody. Promowane mają być wszelkie inicjatywy dotyczące zrównoważonego rolnictwa dla zapewnienia bezpieczeństwa żywności. Program trafnie diagnozuje, iż nierówności (które tylko pogłębiły się przez pandemię) dotykające ludzi młodych, pogłębiające podziały międzypokoleniowe, terytorialne i edukacyjne stanowią duże ryzyko polityczne, społeczne i ekonomiczne. Obowiązkiem UE jest zapewnienie wszystkim równych szans, odpowiedniej ochrony socjalnej oraz rynku pracy opartego na wartościach spójności społecznej. Dla zachowania europejskiego stylu życia niezbędne będzie również utrzymanie odpowiednich norm jakości żywności oraz łatwego dostępu do opieki zdrowotnej.

2.2. 6 priorytetów Komisji Europejskiej na lata 2019 – 2024

Po wyborach do Parlamentu Europejskiego w maju 2019 r. Unia Europejska określiła szereg priorytetów, które kształtują program polityczny i strategiczny do 2024 r. Mają one na celu stawienie czoła głównym wyzwaniom, zarówno politycznym, gospodarczym, jak i społecznym, przed którymi stoi UE i jej obywatele. Wśród wspominanych priorytetów znalazły się:

- Europejski Zielony Ład,
- Europa na miarę ery cyfrowej,
- Gospodarka służąca ludziom,
- Silniejsza pozycja Europy na świecie,
- Promowanie europejskiego stylu życia,
- Nowy impuls dla demokracji europejskiej.

Podobnie jak przy okazji Nowego Programu Strategicznego, z perspektywy BISERu warto zwrócić uwagę na:

2.2.1. Europejski Zielony Ład[5]

Priorytet ten jest przejawem aspiracji UE do miana pierwszego kontynentu neutralnego dla klimatu. Aby sprostać wyzwaniu degradacji środowiska, stanowiącego zagrożenie dla samej Europy, powstał plan działania na rzecz przekształcenia UE w nowoczesną, zasobooszczędną i konkurencyjną gospodarkę:

- która w 2050r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto,
- w której nastąpi oddzielenie wzrostu gospodarczego od zużywania zasobów,
- w której żadna osoba ani żaden region nie pozostaną „w tyle".

Celem pośrednim Europejskiego Zielonego Ładu jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych netto do 2030r. o co najmniej 55% w porównaniu z poziomem z 1990 r. Zgodnie z założeniami, Europejski Zielony Ład ma poprawić dobrostan, zdrowie obywateli i przyszłych pokoleń dzięki:

- świeżemu powietrzu, czystej wodzie, zdrowej glebie i różnorodności biologicznej,
- wyremontowaniu energooszczędnych budynków,
- zdrowej i przystępnej cenowo żywność,
- większej ofercie transportu publicznego,
- czystszej energii i najnowszym ekologicznym innowacjom technologicznym,
- trwalszym produktom, które można naprawić, poddać recyklingowi i ponownie wykorzystać,
- przyszłościowym miejscom pracy i umiejętnościom niezbędnym do transformacji,
- odpornemu i konkurencyjnemu w skali globalnej przemysłowi.

Europejski Zielony Ład, na który zarezerwowano 1,8 bln EUR z planu odbudowy NextGenerationEU, ma również pomóc w wyjściu z pandemii COVID-19. Wziąwszy pod uwagę charakterystykę regionu Morza Bałtyckiego, doświadczenia i kompetencje związane z tzw. niebieską i zieloną gospodarką mogą okazać się cenne w realizacji założeń Europejskiego Zielonego Ładu. Aktywne organizacje z tego obszaru mogą włączyć się czynnie we wspieranie transformacji unijnej gospodarki na poziomie lokalnym.

2.2.2. Europa na miarę ery cyfrowej[6]

Priorytet ten jest odpowiedzią na diagnozę, iż technologie cyfrowe zmieniają życie. Ma zapewnić obywatelom UE dostęp do technologii najnowszej generacji. Strategia cyfrowa ma zapewnić, że transformacja cyfrowa przyniesie korzyści obywatelom i przedsiębiorcom w UE, a jednocześnie ma pomóc w osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050r. Komisja Europejska planuje uczynić obecną dekadę dekadą cyfrową.

2.2.3. Gospodarka służąca ludziom

Unikalna w skali świata społeczna gospodarka rynkowa Unii Europejskiej ma dalej umożliwiać rozwój gospodarczy, jednocześnie zmniejszając ubóstwo oraz nierówności. W dalszym ciągu jednym z priorytetów będzie wzmacnianie małych i średnich przedsiębiorstw stanowiących trzon gospodarki UE.

2.3. Wspólne priorytety instytucji UE na lata 2021 – 2024[7]

Co roku Parlament Europejski, Rada Unii Europejskiej i Komisja Europejska omawiają i uzgadniają priorytety legislacyjne UE na nadchodzący rok, a następnie przedstawiają je we wspólnej deklaracji rocznej. W 2020r. te trzy instytucje UE przyjęły również pierwsze w historii wspólne konkluzje w sprawie celów i priorytetów politycznych na cały cykl legislacyjny. Porozumienie osiągnięte przez unijne instytucje będzie bodźcem do odbudowy Unii po pandemii COVID-19 przy jednoczesnym wykorzystaniu możliwości, jakie stwarza podwójna transformacja – klimatyczna i cyfrowa. Do priorytetów na rzecz odbudowy po pandemii w okresie do 2024 r zaliczono:

- wdrażanie Europejskiego Zielonego Ładu,
- kształtowanie cyfrowej dekady Europy,
- stworzenie gospodarki służącej ludziom,
- zwiększenie znaczenia Europy na świecie,
- promowanie wolnej i bezpiecznej Europy,
- ochronienie i wzmacnianie demokracji oraz obrona wspólnych wartości europejskich.

2.4. Polityka Spójności 2021 – 2027[8]

Polityka spójności w latach 2021-2027 ma w dalszym ciągu wzmacniać spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną w Unii Europejskiej, korygując nierówności między państwami i regionami. Powyższe realizowane będzie głównie w oparciu o zieloną oraz cyfrową transformację, koncentrując się na pięciu Celach Polityki:

I. Cel Polityki 1 – Inteligentniejsza Europa, w ramach której celami szczegółowymi są:

- Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii;
- Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządów;
- Sprzyjanie wzrostowi i konkurencyjności MŚP;
- Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości.

II. Cel Polityki 2 – Bardziej ekologiczna, niskoemisyjna Europa, w ramach której celami szczegółowymi są:

- Promowanie środków na rzecz efektywności energetycznej;
- Promowanie odnawialnych źródeł energii;
- Rozwój inteligentnych systemów i sieci energetycznych oraz systemów magazynowania na szczeblu lokalnym;
- Wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i odporności na klęski żywiołowe;
- Wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej;
- Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym;
- Sprzyjanie bioróżnorodności i rozwojowi zielonej infrastruktury w środowisku miejskim oraz zmniejszanie zanieczyszczenia.

III. Cel Polityki 3 – Bardziej połączona Europa, w ramach której celami szczegółowymi są:

- Udoskonalanie sieci połączeń cyfrowych;
- Rozwój zrównoważonej, inteligentnej, bezpiecznej i intermodalnej sieci TEN-T odpornej na zmianę klimatu;
- Rozwój zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej;
- Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej.

IV. Cel Polityki 4 – Bardziej prospołeczna Europa, w ramach której celami szczegółowymi są:

- Poprawa skuteczności rynków pracy oraz dostępu do wysokiej jakości zatrudnienia poprzez rozwój innowacji społecznych i infrastruktury;
- Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury;
- Zwiększenie integracji społecznoekonomicznej marginalizowanych społeczności, migrantów i grup w niekorzystnej sytuacji poprzez zintegrowane działania obejmujące mieszkalnictwo i usługi społeczne;
- Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej poprzez rozwój infrastruktury, w tym podstawowej opieki zdrowotnej.

V. Cel Polityki 5 – Europa bliższa obywatelom, w ramach której celami szczegółowymi są:

- Wspieranie zintegrowanego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego i bezpieczeństwa na obszarach miejskich;
- Wspieranie zintegrowanego lokalnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, w tym na obszarach wiejskich i przybrzeżnych, m.in. w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

Realizacja obecnej Polityki Spójności ma odbywać się w zgodzie z celami klimatycznymi oraz z większym wpływem lokalnych i regionalnych władz w zarządzaniu funduszami, niektóre z celów szczegółowych poszczególnych celów Polityki mają być wdrażane wyłącznie poprzez regionalne i lokalne strategie rozwoju. Działalność BISERu wpisuje się bezpośrednio aż w 4 z 5 celów Polityki, z czego wziąwszy pod uwagę powyżej wymienione dokumenty strategiczne, kluczowe będzie skierowanie uwagi na możliwości oferowane przez narzędzia i instrumenty wpisujące się w szczególności w Inteligentniejszą Europę, Bardziej zieloną Europę i Europę bliższą obywatelom.

2.5. Plan Odbudowy dla Europy[9, 10]

W ciągu całej historii Unii Europejskiej, a wcześniej Wspólnot, obecne czasy są bez precedensu, jeśli chodzi o wymiar i ciężar wyzwań, przed którymi stoją nie tylko instytucje i sektor publiczny, ale przede wszystkim obywatele Unii. W tym celu opracowano plan odbudowy o wartości 806,9 mld EUR

– NextGenerationEU, który ma pozwolić na wyjście z pandemii z większą siłą, transformację unijnych gospodarek oraz tworzenie możliwości rozwoju i miejsc pracy w Europie.

Najważniejszym elementem NextGenerationEU będzie Europejski Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności z budżetem prawie 724 mld EUR, realizowanym w formie pożyczek i dotacji na wsparcie reform i inwestycji podejmowanych przez państwa UE. Plan Odbudowy ma na celu złagodzenie gospodarczych i społecznych skutków pandemii koronawirusa oraz zapewnienie, by europejska gospodarka i społeczeństwo były bardziej zrównoważone, odporne i lepiej przygotowane na wyzwania i możliwości związane z transformacją ekologiczną i cyfrową. Aby skorzystać z Planu, państwa członkowskie muszą opracować własne plany odbudowy i zwiększania odporności. Środki z NextGenerationEU zasilą też dodatkowo inne europejskie programy lub fundusze, takie jak „Horyzont Europa", InvestEU, programy rozwoju obszarów wiejskich czy Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Oprócz inwestycji w technologie przyjazne środowisku, Plan Odbudowy finansować będzie również przedsięwzięcia:

- poprawiające jakość wody w rzekach i morzach, zmniejszające ilość śmieci i plastikowych odpadów, regenerujące lasy;
- tworzące tereny zielone w miastach i zwiększające wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych;
- dążące do tego, by rolnictwo było bardziej przyjazne dla środowiska, a żywność zdrowsza.

Oprócz wymiaru środowiskowego, Plan Odbudowy będzie mocno promował inwestycje w technologie cyfrowe, które mają stać motorem napędowym cyfrowej dekady Europy m.in. poprzez:

- połączenie Unii siecią 5G i ultraszybkimi łączami szerokopasmowymi;
- rozwijanie tożsamości cyfrowej, która ułatwi Europejczykom dostęp do usług publicznych online i umożliwi większą kontrolę nad danymi osobowymi;
- wdrożenie w miastach technologii inteligentnych;
- podniesienie bezpieczeństwa transakcji w Internecie;
- rozwijanie sztucznej inteligencji, która ma pomagać w walce ze zmianą klimatu oraz w poprawie opieki zdrowotnej, transportu i edukacji.

Trzecim filarem Planu Odbudowy są inwestycje w sektor zdrowia. Pandemia koronawirusa bardzo mocno wpłynęła na postrzeganie jakości systemu ochrony zdrowia, zarówno w skali makro jako całości systemu, jak i indywidualnie. Pandemia wpłynęła na zdrowie fizyczne i psychiczne obywateli Unii, a także na relacje społeczne. Misją Planu Odbudowy jest zbudowanie bezpieczniejszej i zdrowszej Unii, a tym samym lepiej przygotowanej na przyszłe kryzysy, dzięki:

- promowaniu współpracy ze wszystkimi krajami UE w celu ochrony przed zagrożeniami dla zdrowia;
- inwestycjom w badania naukowe i innowacje, aby opracować szczepionki i metody leczenia, nie tylko w odniesieniu do nowych chorób, takich jak koronawirus, ale również z myślą o walce z nowotworami;

- modernizacji systemów opieki zdrowotnej – tak, aby szpitale w każdym kraju UE miały lepszy dostęp do nowych technologii i środków medycznych;
- finansowaniu szkolenia dla personelu medycznego i pracowników służby zdrowia w Europie.

Ostatnim, ale nie mniej ważnym filarem Planu Odbudowy jest zapewnienie pełnej równości obywatelom Unii, bez względu na to, kim są i gdzie mieszkają. NextGenerationEU będzie opierać się o równouprawnienie płci i wzmocnienie pozycji kobiet, a także wzmacnianie unijnego prawa, aby uwzględniało wszystkie formy mowy nienawiści i przestępstw z nienawiści.

Równość oznacza również możliwości gospodarcze i społeczne dla wszystkich. Dzięki inicjatywie NextGenerationEU zwiększone mają zostać możliwości zatrudnienia osób z niepełnosprawnością, a także osób mieszkających na obszarach wiejskich, preyferyjnych lub znajdujących się w niekorzystnej sytuacji.

2.6. EUSBSR[11, 12]

Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego skupia się na swoich niezmiennych filarach tematycznych: ochrona morza, wzrost integracji regionu i wzrost dobrobytu, które według założeń Strategii mogą być lepiej realizowane dzięki skoordynowanej współpracy nie tylko na poziomie regionów ale również na innych poziomach zarządzania (centralny, lokalny czy NGO) zgodnie z ideą multi-level governance, która z sukcesem realizowana jest od samego początku w tej pierwszej w UE strategii makro-regionalnej. 15 lutego 2021r. Komisja Europejska opublikowała nowy Plan Działania Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego, który okazał się jedną z największych rewizji tego dokumentu w ponad 10-letniej historii Strategii. Nowy Plan Działania ma przede wszystkim zapewnić synergię z nowymi Wieloletnimi Ramami Finansowymi na lata 2021 – 2027, jak również z wszystkimi działaniami Unii Europejskiej w zakresie reagowania (odbudowa i wzrost odporności) na wyzwania związane ze zmianami klimatu i nową polityką klimatyczną, zmianami demograficznymi oraz zwalczaniem skutków pandemii. Rewizja Planu Działania została przeprowadzona w duchu dwóch wspomnianych już wyżej wielkich transformacji – zielonej oraz cyfrowej – tak, by najlepiej współgrać z Planem Odbudowy – NextGenerationEU. Nowy Plan to również włączenie młodych, zwiększenie roli NGOs i innych form społeczeństwa obywatelskiego oraz przedstawicieli środowisk gospodarczych, uproszczenie koordynacji realizacji Strategii oraz jej skrócenie. Współpraca zainteresowanych stron nadal odbywać się zgodnie z zasadą multi-level governance, na bazie której promowane będzie tworzenie struktur sieciowych i platform współpracy łączących przedstawicieli różnych sektorów. Zlikwidowano funkcjonujące dotychczas 4 Działania Horyzontalne, wprowadzono 14 Obszarów Tematycznych, z których z punktu widzenia BISER najciekawszymi są:

- Obszar Tematyczny Innowacje
- Obszar Tematyczny Edukacja
- Obszar Tematyczny Zdrowie
- Obszar Tematyczny Energia

2.7. Interreg Baltic Sea Region

Założenia nowego programu Interreg Baltic Sea Region na lata 2021 – 2027 powstają głównie w oparciu o dwa Cele Polityki Spójności – Inteligentniejszą Europę oraz Bardziej ekologiczną, niskoemisyjną Europę. Misją programu jest wspieranie zielonej transformacji oraz bardziej odpornego społeczeństwa i gospodarki dzięki współpracy międzynarodowej, transferowi wiedzy i budowaniu kompetencji oraz nastawienie się na potrzeby odbiorców Programu i wsparcie władz publicznych w realizacji potrzeb grup docelowych. Zgodnie z założeniami Program składać się będzie z dziewięciu celów zgrupowanych w czterech priorytetach:

- Innowacyjne społeczeństwo (m.in.: odporna gospodarka i społeczeństwo);
- Społeczeństwo inteligentnie gospodarujące wodą (m.in. niebieska gospodarka);
- Społeczeństwo neutralne klimatycznie (m.in. transformacja energetyczna oraz gospodarka o obiegu zamkniętym)
- Zarządzanie współpracą na poziomie makroregionu (platformy projektowe dla lepszej synergii i wzajemnego wzmocnienia efektów projektów).

Profil BISERu wpisuje się w założenia każdego z czterech priorytetów, a w szczególności w Priorytet 1 - wzmacnianie poziomu innowacyjności regionu, wsparcie w dostosowywaniu ekosystemów innowacji, rozwoju potencjału transformacji cyfrowej, w tym w administracji publicznej na poziomie regionalnym i lokalnym. W Priorytecie 2 BISER mógłby włączyć się we wspieranie działań międzysektorowych na rzecz zrównoważonego wykorzystania zasobów wody oraz wspierać działania zmierzające do wypracowania najlepszych praktyk w zakresie korzystania z wody wobec zagrożeń wywoływanych przez zmiany klimatyczne. W Priorytecie 3 BISER powinien zaangażować się w promowanie postaw współgrających z założeniami gospodarki o obiegu zamkniętym, wspieranie transformacji cyfrowej w korzystaniu z energii, wypracowywanie dobrych praktyk na rzecz aktywizacji konsumentów. W Priorytecie 4 doświadczenie oraz szeroka sieć kontaktów międzynarodowych w regionie Morza Bałtyckiego BISERu pasowałyby do działań łączących różnych partnerów z kraju oraz zagranicy w wymianie doświadczeń, sieciowaniu, wzmacnianiu współpracy polegającej na wspólnym korzystaniu z wyników projektów realizowanych ze wsparciem różnych mechanizmów finansowania.

2.8. Interreg South Baltic

Ostateczny kształt programu Interreg South Baltic nie jest jeszcze znany, jego założenia znajdują się na dzień tworzenia niniejszej Strategii w konsultacjach i uzgodnieniach. Z dostępnych materiałów (stan na 03.2021) wywnioskować można iż obszar działalności BISERu wpisuje się w główną wizję nowego programu na lata 2021-2027, tzn. skupienia na niebieskim i zielonym wzroście opartym na innowacyjności, która zapewni, że tenże wzrost będzie oparty na zasadach zrównoważonego rozwoju z pełnym poszanowaniem dla turystycznych i kulturowych walorów regionu południowego Bałtyku. Nowy program podzielony zostanie na cztery osie priorytetowe:

- Innowacyjny Południowy Bałtyk
- Zrównoważony Południowy Bałtyk
- Atrakcyjny Południowy Bałtyk
- Aktywny Południowy Bałtyk

Tak samo, jak w przypadku programu Interreg BSR, również tutaj profil BISERu wpisuje się w założenia każdej z czterech osi priorytetowych, szczególnie w zwiększenie innowacyjności, wsparcie w przechodzeniu na bardziej zrównoważoną gospodarkę, w tym korzystającą z zasobów wody w sposób zrównoważony, wspieranie innowacji w obszarze turystyki a zwłaszcza we wzmacnianie potencjału do współpracy podmiotów w regionie południowego Bałtyku, w tym w szczególności organizacji pozarządowych korzystając z bardzo rozwiniętej sieci kontaktów w regionie.

2.8. Cele zrównoważonego rozwoju[13]

Na szczycie Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku w 2015r. przywódcy krajów członkowskich podpisali dokument "Przekształcania naszego świata: Agenda na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju – 2030" podejmując tym samym zobowiązanie do podejmowania przemian i przeobrażeń świata, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być zaspokojone w sposób zrównoważony, z szacunkiem dla środowiska oraz z uwzględnieniem potrzeb przyszłych pokoleń. Cele zrównoważonego rozwoju (ang. Sustainable Development Goals – SDGs) są planem działań na rzecz tych przemian. Powyższy dokument zawiera 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju i związanych z nimi 169 działań, które mają być osiągane przez wszystkie strony – rządy państw, organizacje międzynarodowe, organizacje pozarządowe, sektor nauki i biznesu, a także obywateli.

Choć są to cele adresowane do szerszej społeczności międzynarodowej, w tym do realizacji głównie na poziomie państw i nie stanowią wprost źródła finansowania, to organizacja taka jak BISER może włączyć się w promowanie odpowiednich postaw i nawyków, wymianę doświadczeń, podnoszenie świadomości i wiedzy wśród lokalnych i regionalnych decydentów oraz animować merytoryczną dyskusję między środowiskiem naukowym, sektorem prywatnym i publicznym. Punkty styku z celami i politykami przedstawionymi powyżej oraz zgodnymi z profilem BISERu oraz jego członków można zdiagnozować wśród:

I. Cel 3: Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt, a konkretnie w zadaniu:

- 3.4 Do 2030 roku obniżyć o 1/3 przedwczesną umieralność z powodu chorób niezakaźnych poprzez zapobieganie i leczenie oraz promowanie zdrowia psychicznego i dobrostanu.

II. Cel 4: Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie, a szczególnie wśród zadań:

- 4.4 Do 2030 roku znacznie zwiększyć liczbę młodzieży i dorosłych, którzy posiadają odpowiednie umiejętności, w tym techniczne i zawodowe, potrzebne przy uzyskaniu zatrudnienia, znalezieniu godziwej pracy i rozwoju przedsiębiorczości.
- 4.7 Do 2030 roku zapewnić, że wszyscy uczący się przyswoją wiedzę i nabędą umiejętności potrzebne do promowania zrównoważonego rozwoju, w tym między innymi przez edukację na rzecz zrównoważonego rozwoju i zrównoważonego stylu życia, praw człowieka, równości płci, promowania kultury pokoju i niestosowania przemocy, globalnego obywatelstwa oraz docenienia różnorodności kulturowej i wkładu kultury w zrównoważony rozwój.

III. Cel 5: Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt, a szczególnie w zadaniu:

- 5.B Upowszechnić korzystanie z technologii, w szczególności technologii informacyjnych i komunikacyjnych, by przyczyniać się do wzmocnienia pozycji kobiet.

- 5.C Przyjąć oraz wzmocnić polityki i skuteczne ustawodawstwo promujące równość płci oraz wzmacniające pozycję kobiet i dziewcząt na wszystkich szczeblach.

IV. Cel 6: Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi, a szczególnie wśród zadań:

- 6.3 Do 2030 roku poprawić jakość wody poprzez redukcję zanieczyszczeń, likwidowanie wysypisk śmieci, ograniczenie stosowania szkodliwych substancji chemicznych i innych szkodliwych materiałów. Zmniejszyć o połowę ilość nieoczyszczonych ścieków oraz znacząco podnieść poziom recyklingu i bezpiecznego ponownego użytkowania materiałów w skali globalnej.
- 6.4 Do 2030 roku znacząco podnieść efektywność wykorzystywania wody we wszystkich sektorach oraz zapewnić zrównoważony pobór wody oraz dostawy wody pitnej, by rozwiązać problem niedostatku wody i znacząco zmniejszyć liczbę ludzi cierpiących z tego powodu.
- 6.5 Do 2030 roku wdrożyć zintegrowane zarządzanie zasobami wodnymi na wszystkich poziomach, w tym poprzez współpracę transgraniczną.

V. Cel 7: Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie, a szczególnie wśród zadań:

- 7.2 Do 2030 roku znacząco zwiększyć udział odnawialnych źródeł energii w globalnym miksie energetycznym.
- 7.3 Do 2030 roku podwoić wskaźnik wzrostu globalnej efektywności zużycia energii.
- 7.A Do 2030 roku zwiększyć międzynarodową współpracę ułatwiającą dostęp do badań nad czystą energią i technologii w obszarze energii odnawialnej, efektywności energetycznej oraz zaawansowanych i czystszych technologii paliw kopalnych, a także promować inwestowanie w infrastrukturę energetyczną i czyste technologie energetyczne.

VI. Cel 9: Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność, a szczególnie w zadaniu:

- 9.5 Do 2030 roku wzmocnić badania naukowe i podnieść poziom technologiczny sektora przemysłowego we wszystkich krajach, szczególnie w rozwijających się, w tym poprzez innowacje, znaczne zwiększenie liczby pracowników sektora badawczo-rozwojowego na każdy milion osób oraz poprzez zwiększanie publicznych i prywatnych nakładów finansowych na rozwój.

VII. Cel 10: Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami, a szczególnie w zadaniu:

- 10.2 Do 2030 roku promować i wzmocnić inkluzję społeczną, gospodarczą i polityczną wszystkich ludzi, bez względu na wiek, płeć, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię lub status ekonomiczny bądź inny.
- 10.3 Zapewnić równe szanse oraz zmniejszać istniejące nierówności poprzez eliminowanie dyskryminujących praw, polityk i praktyk oraz promować odpowiednią legislację, polityki i działania w tej dziedzinie.

VIII. Cel 13: Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, a szczególnie wśród zadań:

- 13.2 Włączyć działania na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatycznym do krajowych polityk, strategii i planów.
- 13.3 Zwiększyć poziom edukacji oraz potencjał ludzki i instytucjonalny, podnieść poziom świadomości na temat łagodzenia zmian klimatycznych, adaptacji i skutków zmian klimatycznych oraz systemów wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami.

IX. Cel 14: Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony, a szczególnie wśród zadań:

- 14.1 Do 2025 roku zapobiegać i znacznie zmniejszyć poziom wszelkich rodzajów zanieczyszczeń morza, w szczególności powstałych w wyniku działalności na lądzie, w tym śmieci i odpadków żywnościowych zrzucanych do morza.
- 14.2 Do 2020 roku zarządzać i chronić morskie i przybrzeżne ekosystemy w sposób zrównoważony, tak, by uniknąć znacznych, niekorzystnych skutków, w tym poprzez wzmocnienie ich odporności i działania na rzecz odtworzenia ich zasobów oraz zapewnić dobry stan i produktywność oceanów.

X. Cel 17: Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju, a szczególnie:

- 17.17 Zachęcać do tworzenia i promować efektywne partnerstwa publiczne, publiczno – prywatne i z udziałem społeczeństwa obywatelskiego, budowane na doświadczeniu i niezbędnych strategiach partnerstwa.

ANALIZA SYTUACJI WYJŚCIOWEJ

Bez wątpienia każda tworzona obecnie strategia, zarówno w sektorze prywatnym, publicznym, jak i dla organizacji trzeciego sektora, jest pod silnym wpływem pandemii SARS-CoV-2 jako czynnika nadającego dynamikę planowanym działaniom.

Dotychczasowy region działalności BISER – województwo pomorskie oraz regiony skupione wokół Morza Bałtyckiego, podobnie jak cała reszta świata, odczuły mocno następstwa pandemii pod postacią „lockdownów", reorganizacji życia społecznego i gospodarczego.

Restrykcje mające na celu okiełznanie pandemii silnie wpłynęły na branże takie jak turystyka czy gastronomia (branże o szczególnie dużym znaczeniu na obszarach nadmorskich), jak również odbiły się na kondycji małych i średnich przedsiębiorstw (ograniczenie w działalności, ograniczenie w wymianie handlowej) bez względu na branżę. Dla pokazania skali wyzwania, z jakim mierzy się dzisiaj świat - tylko w ciągu pierwszych sześciu miesięcy trwania pandemii SARS CoV-2, ponad 60 mln Amerykanów wystąpiło po wsparcie i świadczenia w związku z utratą pracy - to więcej niż przez osiemnaście miesięcy trwania tzw. Wielkiego Kryzysu. Według szacunków firmy analitycznej McKinsey koszty ekonomiczne pandemii SARS CoV-2 szacuje się na 9-33 tryliardów USD, co stanowi 23% obecnego światowego PKB[14]. Pandemia odbija się na kondycji społeczeństwa obywatelskiego – z badania[15] przeprowadzonego na zlecenie Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego wśród 112 podmiotów z 26 państw UE wynika, iż 1/3 organizacji bardzo mocno odczuła pandemię, 30% odnotowało mniejsze wpływy w 2020r. niż w 2019, a ponad 40% organizacji poniosło dodatkowe koszty związane z pandemią – głównie w związku przejściem na pracę zdalną lub adaptacją pomieszczeń do spełnienia wytycznych sanitarnych. Pandemia nadal pozostaje wyzwaniem dla państw i społeczeństw na całym świecie, a jej długofalowe skutki są nadal trudne do przewidzenia. Jednym ze skutków, który już teraz można bardzo dokładnie opisać, jest przyspieszona cyfryzacja prawie każdej dziedziny życia, w mniejszym lub większym zakresie powiązana z przejściem w jeszcze szybszym tempie niż dotychczas do świata on-line edukacji, zdrowia, usług, administracji, handlu czy nawet kultury.

Wybuch pandemii zbiegł się z okresem programowania nowych wieloletnich ram finansowych oraz innych dokumentów strategicznych wytyczających kierunki funkcjonowania i interwencji UE w następnej perspektywie finansowej. Na podstawie zaprezentowanych w poprzednim rozdziale przykładów widać wyraźnie cel zmierzający do odbudowy gospodarek po pandemii przy jednoczesnym dbaniu o ich odporność na przyszłe wyzwania.

W wyniku analizy planów, celów i priorytetów wyraźnie przoduje tendencja do koncentracji na dwóch wielkich transformacjach (cyfrowej i środowiskowej), które będą miały wpływ na wszystkie pozostałe, lub na ich zdecydowaną większość.

Transformacja cyfrowa będzie dalej oparta na mocnym wspieraniu innowacyjności (silnie akcentowanej w ramach perspektywy 2014-2020). W wymiarze regionalnym jest to duża szansa dla regionu Morza Bałtyckiego, który skupia silne ośrodki akademickie o długiej tradycji współpracy i realizacji projektów w ramach programów transgranicznych. To doświadczenie jest dodatkowym atutem, gdyż pełna innowacyjność może zaistnieć przy dobrze rozwiniętej internacjonalizacji, zarówno wśród środowiska akademickiego, jak i wśród przedsiębiorstw. Zgodnie z analizą przeprowadzoną przez PwC na potrzeby opracowania nowej Strategii dla Programu Interreg Południowy Bałtyk[16], region ten jest oparty o małe i średnie przedsiębiorstwa, w tym w sektorach, które mocno czerpią z zielonej i niebieskiej gospodarki (przemysł stoczniowy, porty i wszyscy ich kooperanci), turystyki, produkcji i przetwórstwa rolnego, a także transportu i logistyki.

Wziąwszy powyższe pod uwagę, doświadczenia uczelni oraz przedsiębiorstw ulokowanych w regionie Morza Bałtyckiego mogą okazać się cenne z punktu widzenia wdrażania drugiej wielkiej transformacji – środowiskowej, w tym w zakresie efektywności energetycznej czy obiegu zamkniętego. Według analizy PwC Morze Bałtyckie jest ogromnym atutem regionu, jeśli chodzi o realizację założeń programów i strategii na poziomie centralnym (np. Europejski Zielony Ład). Należy jednocześnie mieć na uwadze fakt, że zmiany klimatyczne dotykają również tego morza, co niesie ze sobą wiele negatywnych konsekwencji dla regionu. Według badań Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Morze Bałtyckie ociepla się, a średnia temperatura z ostatnich lat wykazuje istotnie statystyczne odchylenie względem wyników notowanych w latach 1959-1999[17].

Oprócz wyzwań, na które będą próbowały odpowiedzieć te dwie wielkie transformacje, region Morza Bałtyckiego zmaga się z innymi wyzwaniami, takimi jak:

- procesy demograficzne – region Morza Bałtyckiego nie jest wyjątkiem, tutaj również występuje depopulacja regionów, szczególnie wiejskich i peryferyjnych, na korzyść miast, szczególnie tych największych w opisywanym regionie (migracja ta pociąga również za sobą tzw. drenaż mózgów). Pod względem struktury wieku, procesy zachodzącej w całej Europie są widoczne również tutaj. Najsilniej zmiany postępują w subregionach duńskich i niemieckich, gdzie udział ludności powyżej 65 roku życia stanowi 25% w całkowitej populacji danego regionu. Nie ulega wątpliwości, iż trend ten będzie się pogłębiał, biorąc pod uwagę dane dla całej UE. Szacuje się, iż populacja osób 65+ wzrośnie z 90,5 mln w 2019 do prawie 129 mln w 2050r.[18] Procesy te będą silnie oddziaływać na rynek pracy, system ubezpieczeń społecznych i przede wszystkim na sektor zdrowia. Jest to wyzwanie, na które trzeba zacząć szukać rozwiązań już teraz, a to stanowi bardzo ciekawy temat dla projektów z udziałem BISERu.

- brak spójności gospodarczej – różnice w poziomie rozwoju gospodarczego regionów skupionych wokół Morza Bałtyckiego są wciąż widoczne, pomimo znaczących funduszy przekazanych na ten cel w poprzednich perspektywach. Wciąż pozostaje niewiadomą, jak pandemia wpłynie na spójność gospodarczą i społeczną tego regionu.

- różnice w aktywności zawodowej kobiet, szczególnie w sektorach zaawansowanych technologii, w tym w sektorze ICT, oraz niski udział kobiet w ogólnej populacji zatrudnionych, to wciąż trend utrzymujący się pomimo równego poziomu wykształcenia w stosunku do mężczyzn. Trend ten może prowadzić do pogłębiających się nierówności w płacach oraz szansach na rozwój zawodowy. Zagadnienie to powinno stać się jednym z potencjalnych źródeł inicjatyw projektowych dla BISERu, celem wypracowywania rekomendacji, planów działań oraz wymiany dobrych praktyk związanych z aktywizacją kobiet oraz promowania postaw edukacyjnych.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz analizując wyniki i rekomendacje z przytoczonego badania zleconego przez Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, organizacje wywodzące się ze społeczeństwa obywatelskiego mają szczególną rolę do odegrania w okresie odbudowy i wychodzenia z pandemii, gdyż wzmocnią realizację planów odbudowy swoimi kompetencjami i doświadczeniami w realizacji projektów zmierzających do promowania bardziej sprawiedliwej, równej, inkluzywnej i zrównoważonej gospodarki, a także budowaniu społeczeństwa opartego o te zasady.

Szczególnie może mieć to duże znaczenie w obszarze programów Interregu realizowanych na podstawie strategii makro-regionalnych, których znaczenie jako platform współpracy międzynarodowej wzrosło w ostatnich latach. W okresie programowania 2014–2020 strategie makroregionalne zostały włączone do programów europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.

Według Komisji Europejskiej w strategiach makroregionalnych chodzi o coś więcej, niż o samo finansowanie, ponieważ strategie te *„zbliżają do siebie obywateli różnych państw członkowskich i przyczyniają się do poprawy ich społecznych i gospodarczych warunków życia dzięki współpracy transgranicznej”*.[19]

Strategie te są zbudowane wokół wyzwań i problemów o złożonym charakterze, których nie rozwiążą pojedyncze instytucje, organizacje czy jednostki reprezentujące sektor publiczny czy prywatny. Strategie te wymuszają współpracę wielu jednostek, na wielu płaszczyznach w długim okresie. Szerokie zaangażowanie wszystkich zainteresowanych stron jest kluczowe i to właśnie organizacje pozarządowe najlepiej sprawdzają się przy łączeniu i aktywizowaniu podmiotów reprezentujących różne sektory i różne państwa.

Podczas 20 lat funkcjonowania BISERu udało się wypracować silne fundamenty organizacyjne (bardzo wysoko rozwinięte kompetencje w zakresie zarządzania projektami, kompetencje językowe), a także szeroką sieć kontaktów i doświadczenie z realizacji projektów, w tym projektów międzynarodowych finansowanych z różnych źródeł.

BISER współpracuje z uczelniami, samorządami, przedsiębiorstwami oraz innymi organizacjami pozarządowymi. Posiada doświadczenie w budowaniu powiązań i struktur sieciowych wspierających umiędzynarodowienie NGOs i promujących uczestnictwo w projektach międzynarodowych. Według Raportu „Kondycja Organizacji Pozarządowych” Stowarzyszenia Klon/Jawor, zaledwie niecałe 8% polskich organizacji pozarządowych należy do sieci międzynarodowych. Najczęstszymi powodami tego są brak doświadczenia, kontaktów, bariery kulturowe i językowe, brak doświadczenia w składaniu wniosków czy rozliczaniu i raportowaniu, w czym pomóc może BISER - wykorzystując najlepsze praktyki/techniki/narzędzia budujące silną społeczność wokół tematów o istotnym znaczeniu dla regionu Morza Bałtyckiego.

ANALIZA PEST

Analiza PEST to analiza mającą na celu ocenę środowiska zewnętrznego (czynników politycznych, ekonomicznych, społecznych i technologicznych) danej jednostki organizacyjnej. Analiza PEST pomaga przy podejmowaniu wielu decyzji na szczeblu strategicznym jednostek, jak również przy tworzeniu planów długookresowych czy analizy SWOT przez wskazanie możliwych szans oraz zagrożeń płynących z otoczenia danej organizacji.

I. Polityczne

- Silna polaryzacja sceny politycznej powodująca utrudnienia we współpracy ponad podziałami politycznymi
- Centralizacja systemu przyznawania grantów na poziomie krajowym
- Potencjalnie niekorzystne założenia rządowych projektów ustawy dot. finansowania NGO i kontroli nad finansami NGO

II. Ekonomiczne

- Wciąż trudne do przewidzenia skutki pandemii i obostrzeń - Ponad 70% firm z województwa pomorskiego uzyskało niższe przychody, niż w analogicznym okresie 2019 r., jak również 3/4 podmiotów zostało zmuszonych do zmiany w prowadzonej działalności[20]
- Znaczące środki dedykowane na odbudowę gospodarek na poziomie unijnym oraz krajowym (wspieranym ze środków unijnych)
- Pomorska gospodarka ma orientację usługową, w której istotną rolę odgrywa turystyka (w tym m.in. rozwijający się przemysł spotkań), przy jednoczesnym zachowaniu silnej pozycji przemysłu morskiego, branży petrochemicznej, drzewno-meblarskiej, budowlanej i elektromaszynowej – kilka z tych branż bardzo mocno odczuło i odczuwa skutki pandemii

III. Społeczne

- Korzystne wskaźniki demograficzne województwa pomorskiego - wydłużająca się długość życia, dzietność, saldo migracji, ale długofalowo udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczeństwie będzie się zwiększał
- Wyższa jakość życia oraz czystsze powietrze wpływają na atrakcyjność regionu
- Silny ośrodek akademicki oraz badawczy - duży potencjał do realizacji projektów B+R, w tym międzynarodowych
- Aktywne środowisko organizacji pozarządowych w regionie

IV. Technologiczne

- Przyspieszona cyfryzacja i automatyzacja wobec wyzwań związanych z pandemią
- Przeniesienie wielu obszarów działalności do Internetu

- Województwo utrzymuje 3. pozycję w kraju pod względem poziomu nakładów na badania i rozwój (B+R) w przeliczeniu na mieszkańca oraz w relacji do PKB. Utrzymuje się również relatywnie wysoki udział nakładów sektora przedsiębiorstw w nakładach ogółem na B+R (2. lokata) oraz osób pracujących w B+R w pracujących ogółem (4. lokata)[21]

Czynnik	Siła oddziaływania (skala 1-5)	Trend (skala 0-1, 0 = malejący, 1= rosnący)	Wpływ (Siła oddziaływania x Trend)
Ograniczenia i utrudnienia dla NGO (łącznie 2. i. 3. czynnik w ramach czynników politycznych)	3	0,8	2,4
Konsekwencje gospodarcze pandemii i obostrzeń	4,5	0,4	1,8
Zmiany demograficzne	3	0,8	2,4
Cyfryzacja i automatyzacja	4,5	0,9	4,05

Analizując wymienione powyżej czynniki można wskazać, że problemy wynikające z możliwych zmian funkcjonowania organizacji pozarządowych, wynikających ze zmian w otoczeniu prawnym i finansowym na poziomie centralnym, będą niewątpliwie miały wpływ na ich działalność, jednak można to mitygować rosnącą dostępnością i "nowym rozdaniem" środków pochodzących z zewnętrznych mechanizmów finansowania.

W aspekcie ekonomicznym, ze strony otoczenia gospodarczego, duży wpływ na funkcjonowanie otoczenia BISERu będą miały konsekwencje gospodarcze pandemii oraz wprowadzanych przez ostatnie 1,5 roku obostrzeń, w tym w wielu branżach kluczowych dla województwa pomorskiego - najbliższego otoczenia organizacji. Trend jednak będzie malał, głównie ze względu na plany odbudowy na poziomie Unii Europejskiej oraz gospodarek państw członkowskich, a także inne mechanizmy finansowania pomagające odbudować gospodarkę. Postępujące procesy starzenia się społeczeństwa będą miały wpływ na sposób funkcjonowania gospodarek w przyszłości oraz obciążenie systemu opieki zdrowia. Wśród wymienionych kierunków interwencji programów strategicznych i polityk jest transformacja cyfrowa, która bardzo mocno wpłynie na sposób realizacji usług medycznych oraz długofalowo może ułatwić kontrolowanie i prewencję wielu procesów chorobowych. Ponadto cyfryzacja i automatyzacja nie będą tylko domeną sektora opieki zdrowotnej, ale praktycznie wszystkich, z szybszą lub wolniejszą adopcją. Zważywszy na wysoki potencjał województwa pomorskiego w technologiach ICT, mnogość źródeł finansowania w nowej perspektywie finansowej poświęconych transformacji cyfrowej oraz kompetencje członków organizacji, można wskazać to zagadnienie jako jeden z kluczowych obszarów zainteresowania.

ANALIZA SWOT

Uwzględniając wyniki analizy SWOT ujętej w poprzedniej strategii rozwoju BISERu należy podkreślić, że organizacji udało się wyeliminować wiele słabych stron (np. stabilność finansowania projektów, poprawa komunikacji i promocji działań Stowarzyszenia, zaangażowanie nowych osób współpracujących ze Stowarzyszeniem), a także wzmocnić silne strony (np. podniesienie kompetencji projektowych, profesjonalizacja działania przy minimum formalności, wzmocnienie sieci kontaktów i partnerów, wzmocnienie relacji z pomorskimi organizacjami pozarządowymi). Jednocześnie zmitygowano zagrożenia przez wykorzystanie pojawiających się szans i konsekwencję działania (m.in. dostosowanie metod zarządczych, wykorzystanie nowych trendów we współpracy bałtyckiej i możliwości stania się punktem kontaktowym dla innych organizacji, początek dywersyfikacji źródeł finansowania przez pozyskanie środków pozagrantowych). Część wniosków z wskazanej analizy nadal pozostaje aktualna, ma jednak już inny wydźwięk w kontekście dotychczasowego rozwoju i dalszych perspektyw Stowarzyszenia.

S (Mocne strony)	W (Słabe strony
MISJA	
- aktualna misja, wyróżniająca się na tle innych trójmiejskich organizacji pozarządowych - szerokie spectrum działania wynikające z kompetencji i doświadczenia Stowarzyszenia i jego członków - apolityczność działania	- brak identyfikacji części działaczy z misją Stowarzyszenia przez niedostateczną znajomość jego działalności i głównych priorytetów
STRUKTURA I ZARZĄDZANIE	
- organizacja stabilna, wiarygodna, z tradycją - płaska struktura bez podziałów hierarchicznych - postępująca profesjonalizacja organizacji pod względem organizacyjnym, finansowym i merytorycznym przy minimum procedur i biurokracji - pozytywna atmosfera i długotrwałe relacje wewnątrz Stowarzyszenia	- niedostateczne zaangażowanie lub jego brak po stronie części członków Stowarzyszenia - niski odzew w komunikacji wewnętrznej - brak ustrukturyzowania wsparcia dla innych NGO - niskie zaangażowanie młodzieży i wolontariuszy w prace Stowarzyszenia
RELACJE I KONTAKTY Z OTOCZENIEM	
- rozpoznawalność i poprawa komunikacji działań - kontakty w wielu środowiskach (akademia, samorząd) - doświadczenie we współpracy z biznesem - doświadczenie i rozpoznawalność wśród organizacji trzeciego sektora - punkt kontaktowy Sieci Organizacji Pozarządowych M. Bałtyckiego od 2016 roku	- niski zasięg materiałów publikowanych w mediach społecznościowych
KADRA	
- otwartość Władz Stowarzyszenia na nowe wyzwania i inicjatywy z zewnątrz - doświadczenie w pozyskiwaniu i realizacji projektów – sprawdzony zespół - wysoka jakość i kompetencje kadry kluczowej – znajomość języków, zarządzanie projektami - zdolność do angażowania nowych osób w kluczowych obszarach dla działalności Stowarzyszenia	- konieczność ograniczania zaangażowania w nowe projekty ze względu na małą ilość aktywnych członków - brak stałości zaangażowania członków stowarzyszenia
FINANSE	
- mnogość źródeł finansowania – nowa perspektywa finansowa i nie tylko - niski koszt utrzymania struktury	- monokultura finansowania organizacji – głównie granty z programów międzynarodowych

O (Szanse)	T (Zagrożenia)
MISJA	
- nacisk na obszary tematyczne bliskie Stowarzyszeniu i jego członkom przez całą obecną perspektywę finansową - intercjonalizacja innych organizacji i projektów	- niechęć lokalnych podmiotów do internacjonalizacji i budowania partnerstw bez wyraźnie określonych źródeł finansowania projektów/otwartych naborów
STRUKTURA I ZARZĄDZANIE	
- tendencja do profesjonalizacji działań w trzecim sektorze	- możliwość zmian prawnych i formalnych narzucających ograniczające ramy funkcjonowania
RELACJE I KONTAKTY Z OTOCZENIEM	
- wykorzystanie luki w istnieniu w Polsce organizacji zajmujących się w sposób sprofesjonalizowany łączeniem NGO z Europy Bałtyckiej z innymi regionami świata - szansa na stanie się lokalnym liderem dla innych NGO – bramą na region Morza Bałtyckiego	- ponowne zamknięcia gospodarek, zakazy przemieszczania się
KADRA I FINANSE	
- nowa perspektywa finansowa dla UE stwarza możliwości finansowania prac w ramach celów statutowych organizacji	- niepewna sytuacja makroekonomiczna wpływająca na dostępność środków - upolitycznienie części krajowych źródeł finansowania

PLAN STRATEGICZNY I REKOMENDACJE Z UWZGLĘDNIENIEM CELÓW OKRESOWYCH

Nowe cele strategiczne organizacji bazują na wnioskach płynących z realizacji poprzedniej strategii z 2014r. Należy tu podkreślić, że Stowarzyszenie osiągnęło zakładane w niej cele strategiczne i stało się stabilną organizacją, identyfikowaną przez interesariuszy obszarów działalności Stowarzyszenia, a także zyskało znaczenie jako sprawdzony Partner w projektach lokalnych, regionalnych, krajowych i międzynarodowych. Nowe cele krótko-, średnio- i długoterminowe są determinowane wzmacnianiem efektów płynących z osiągniętych celów oraz stanowią ich dalszą operacjonalizację w określonych ramach i strukturze.

Plan strategiczny

Cele okresowe	**Rekomendowany kierunek rozwoju**	**Wskaźniki**
Cel krótkoterminowy (1 rok)		
Wypromowanie Stowarzyszenia w środowisku lokalnym jako pożądanego Partnera w projektach będących w zakresie obszarów tematycznych leżących w jego zainteresowaniu	Zbudowanie stabilnych partnerstw lokalnych na rzecz realizacji celów Stowarzyszenia przy wykorzystaniu środków zewnętrznych	Pozyskanie dofinansowania dla co najmniej jednego projektu pozwalającego na zbudowanie podstaw stabilnego i ciągłego funkcjonowania
Cel Średnioterminowy (3 lata)		
Podmiot typu one-stop-shop dla innych NGO i reprezentantów wszystkich trzech sektorów w internacjonalizacji w regionie Morza Bałtyckiego	Sieciowanie bałtyckich NGOsów i wsparcie w umiędzynarodowieniu NGOsów – włączanie niedoświadczonych stowarzyszeń do współpracy i przenoszenie najlepszych praktyk/technik/narzędzi budujących silną społeczność lokalną	Rola lidera w co najmniej jednym projekcie z programów Interreg Połączenie co najmniej pięciu podmiotów z Polski z podmiotami z regionu Morza Bałtyckiego
Cel długoterminowy (5+ lat)		
BISER - Think tank	Stworzenie silnej, stabilnej i rozpoznawalnej organizacji, będącej ważnym aktorem sceny regionalnej i ponadregionalnej w obszarach zainteresowań Stowarzyszenia	Wydanie co najmniej dwóch opracowań eksperckich w zakresie działalności Stowarzyszenia

Rekomendacje

- Nowe ramy finansowania UE wraz z nowo określonymi celami strategicznymi dla Europy i Regionu Morza Bałtyckiego stwarzają dużo możliwości do operacjonalizacji celów rozwoju Stowarzyszenia i realizacji projektów, które będą budowały realną wartość dodaną dla ich odbiorców. Świat czasu pandemii i wyzwań środowiskowych będzie wymagał współpracy, elastyczności i otwartości na nowe rozwiązania niwelujące negatywne skutki tych zmian.

- BISER przy wykorzystaniu zbudowanego w ciągu ostatnich lat potencjału oraz przy nowych możliwościach, jakie stworzą nowe kierunki rozwojowe, ma szansę stać się szeroko rozpoznawalnym „oknem na Europę Bałtycką" dla organizacji pozarządowych z Polski i innych regionów świata, a także przyjąć rolę tzw. „one-stop-shop" dla organizacji szukających wiedzy i doświadczonego partnera w projektach dofinansowanych ze środków publicznych. Dodatkowo apolityczność Stowarzyszenia pozwala na szerokie budowanie partnerstw wokół celów merytorycznych.

- Rekomendowane kluczowe obszary merytoryczne w świetle analizy sytuacji wyjściowej i dokumentów strategicznych determinujących ramy rozwoju Europy, a jednocześnie zgodne z celami statutowymi:

  - Zrównoważony rozwój w odniesieniu do lokalnych uwarunkowań (np. EU Green Deal, idee smart city, promowanie polityki równych szans)

  - Sieciowanie bałtyckich NGOsów i wsparcie w umiędzynarodowieniu NGSów - one-stop-shop dla organizacji chcących działać w środowisku bałtyckim

  - Przedsiębiorczość społeczna młodzieży w nowej formie - z elementami innowacji społecznych i technologicznych

  - Innowacje w służbie zdrowego społeczeństwa i edukacji

Powyższe działania powinny być podejmowane w idei budowania zrównoważonego regionu, przy możliwie najszerszym angażowaniu społeczności lokalnej, zwłaszcza młodzieży i wolontariuszy.

Analiza SWOT pokazuje, że BISER jest gotowy do podjęcia nowych wyzwań w środowisku regionalnym, krajowym i międzynarodowym – to dojrzała organizacja oparta na trwałych więziach i doświadczeniu, trzymająca się wytyczonych celów z jednoczesnym otwartym podejściem do zmian i nowych szans, jakie pojawiają się w jej otoczeniu.

Podejmowane działania i szeroka idea stojąca za realizacją celów Stowarzyszenia powinna być jak najszerzej komunikowana na bazie nowej strategii komunikacji i przy uwzględnieniu nowych technologii, w tym potencjału mediów społecznościowych. To pozwoli na zwiększenie rozpoznawalności BISERu i wzmocnienia potencjału do realizacji celów strategicznych.

PRZYKŁADY DOBRYCH PRAKTYK

I. WSPÓŁPRACA SIECIOWA – ONE-STOP-SHOP DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

- wsparcie w rozwoju i wiedza o kluczowych procesach dla organizacji pozarządowych

fundsforNGOs, USA

https://www.fundsforngos.org/

Organizacja prowadzi portal internetowy skupiający najważniejsze informacje służące organizacjom pozarządowym – od informacji dotyczących procesów rejestracji przez ekspertyzy w zakresie prowadzenia działalności, w tym zarządzania projektami, opracowania strategii, przygotowania strategii komunikacji, po wyszukiwarkę finansowania i grantów z całego świata. Ciekawym narzędziem jest generator przygotowania oferty na sponsoring - CreateYourProposal, gdzie po wcześniejszym utworzeniu konta, można przejść krok po kroku przez przygotowanie i wygenerowanie gotowego dokumentu (https://createyourproposal.com/).

- koncepcja funkcjonowania organizacji jako one-stop-shop

Vibe to Youth One Stop Shop (YOSS), Nowa Zelandia

https://www.vibe.org.nz/

Vibe oferuje szereg podstawowych usług zdrowotnych i pomocy społecznej dla młodych ludzi w wieku 10-24 lat w Te Awakairangi (Dolina Hutt). Głównym celem organizacji jest dostępność jej usług dla młodych ludzi. Usługi są przyjazne dla młodzieży, w dostępnych lokalizacjach, bezpłatne i poufne. Są one dostarczane „pod jednym dachem" lub „przez jedne drzwi", aby zmniejszyć bariery dla młodych ludzi. Usługi są świadczone w dwóch placówkach Vibe w Lower Hutt i Upper Hutt, a także w wielu szkołach i placówkach społecznościowych w całej dolinie Hutt. Obecnie w serwisie zarejestrowanych jest ponad 5000 użytkowników. Organizacja posiada zróżnicowany zespół, w skład którego wchodzą pielęgniarki, lekarze, pracownicy młodzieżowi, pracownicy socjalni, trenerzy młodzieżowi, administratorzy, recepcjonistki, a także stażyści młodzieżowi.

Trial Nation, Dania

https://trialnation.dk/

Trial Nation to krajowy punkt kontaktowy dla globalnych firm, organizacji pacjentów i badaczy klinicznych, którzy chcą prowadzić badania kliniczne w Danii. Jest unikalną jednostką w tej branży w skali międzynarodowej. Trial Nation jest wynikiem silnego i ciągłego wsparcia rządowego duńskiego sektora life science, a jego siła wynika z konsekwentnie budowanego klastra i współpracy sieciowej. Organizacja jest finansowana przez Ministerstwo Przemysłu, Biznesu i Spraw Finansowych, Ministerstwo Zdrowia, kilka duńskich firm zajmujących się naukami przyrodniczymi oraz pięć duńskich regionów. Jej skuteczność opiera się na dobrze wykształconych relacjach z siecią ośrodków prowadzących badania kliniczne oraz na szybkości reagowania w momencie zgłoszenia zapotrzebowania na konkretną usługę w ramach prowadzenia badań klinicznych.

Scottish Enterprise, Szkocja

https://www.scottish-enterprise.com/

Scottish Enterprise jest szkocką narodową agencją rozwoju gospodarczego, która jest zaangażowana w rozwój szkockiej gospodarki poprzez tworzenie narzędzi wsparcia dostępnych dla przedsiębiorców w jednym miejscu – od informacji związanych z funkcjonowaniem w czasie pandemii i zmian związanych z Brexitem, przez wsparcie procesów formalnych i administracyjnych, po wsparcie w budowaniu strategii i poszukiwaniu klientów. Działalaność organizacji jest dedykowana wszystkim przedsiębiorcom, bez względu na wielkość i doświadczenie na rynku – na zasadzie od pomysłu do biznesu.

- okno na świat

Medicon Valley Alliance, Dania

https://mva.org/

MVA jest członkowską organizacją non-profit duńsko-szwedzkiego klastra nauk przyrodniczych Medicon Valley. 250 członków reprezentuje potrójną helisę regionu i obejmuje uniwersytety, szpitale, biznes life science, samorządy regionalne i usługodawców. Celem MVA jest budowanie roli Medicon Valley jako wiodącego klastra nauk przyrodniczych w Europie Północnej, a także uczynienie regionu atrakcyjnym miejscem dla najlepszych talentów w dziedzinie nauk przyrodniczych. MVA działa jako organizacja sieciowa, budująca partnerstwa wśród swoich członków i interesariuszy zewnętrznych, a także realizująca wydarzenia konferencyjne. Warto nadmienić, że MVA został zapoczątkowany w 1997 jako projekt w ramach funduszy Interreg II pod nazwą „Medicon Valley Academy".

Cambridge Innovation Center (CIC), USA (Centrala)

https://cic.com/

CIC wspiera ekosystem innowacyjnych przedsiębiorstw od 1999r. Funkcjonuje jako hub oferujący przestrzeń coworkingową, laboratoria oraz wsparcie networkingowe. Oprócz głównej siedziby w Bostonie funkcjonują oddziały m.in. w Rotterdamie, Tokio i Warszawie.

W CIC Warsaw każdego miesiąca odbywa się około 60 różnorodnych wydarzeń. Obejmują one bootcampy, spotkania towarzyskie, turnieje, rozmowy, a nawet wellness. Oprócz tych wydarzeń, w każdy czwartek organizowane są spotkania Venture Café, prowadzone przez Fundację Venture Cafe, podczas których można spotkać studentów, startupy, przedsiębiorców, korporacje, inwestorów i inne organizacje, w tym przedstawicieli sektora publicznego.

Global Washington, USA

https://globalwa.org/

Global Washington wspiera Cele Zrównoważonego Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych (SDGs), plan budowania lepszej i bardziej zrównoważonej przyszłości dla nas wszystkich.

Global Washington promuje i wspiera swoich członków, którzy pracują na rzecz zmniejszenia ubóstwa i chorób, zwiększenia dostępu do opieki zdrowotnej i edukacji, ochrony środowiska oraz wzmocnienia gospodarki i samowystarczalności społeczności. Z ponad 160 członkami, w tym

niektórymi z najbardziej szanowanych na świecie firm, organizacji pozarządowych, instytucji akademickich i fundacji, Global Washington łączy społeczność, zwiększając rolę stanu Waszyngton jako uczestnika globalnego rozwoju.

Global Washington to jedyna organizacja w stanie Waszyngton, która nawiązuje kontakty między firmami i organizacjami non-profit zajmującymi się globalnym rozwojem, co prowadzi do partnerstwa, które skutkuje innowacyjnymi produktami i rozwiązaniami konkurującymi na rynku globalnym.

II. ŁĄCZENIE INTERESARIUSZY WOKÓŁ JEDNEGO CELU I DOSTARCZANIE KLUCZOWYCH INFORMACJI EKSPERCKICH NA ODPOWIEDNI POZIOM

Baltic Sea Action Group (BSAG), Finlandia

https://www.bsag.fi/

Baltic Sea Action Group (BSAG) to niezależna fundacja non-profit. BSAG pracuje nad znalezieniem rozwiązań i właściwych podmiotów, aby przywrócić równowagę ekologiczną Morza Bałtyckiego. Praca opiera się na konstruktywnej współpracy między wszystkimi poziomami społeczeństwa, w tym na najwyższym szczeblu politycznym we wszystkich krajach nadbałtyckich, w tym z władzami publicznymi i sektorem prywatnym. BSAG działa jako matchmaker, udostępniając wyniki badań decydentom, aktywizując firmy do poszukiwania i wdrażania rozwiązań oraz skupiając strony potrzebne do ratowania Bałtyku.

III. AMBASADOR IDEI ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU WE WSPÓŁPRACY SIECIOWEJ

The NGO Major Group (nieformalne porozumienie)

https://www.ngomg.org/

NGO Major Group (NGO MG) jest jedną z oficjalnych grup interesariuszy w procesach ONZ, związanych z Celami Zrównoważonego Rozwoju (SDGs).

Zadaniem NGO Major Group jest ułatwianie uczestnictwa i zwiększanie zaangażowania organizacji pozarządowych w procesy bezpośrednio i pośrednio związane z Forum Politycznym Wysokiego Szczebla (High Level Political Forum - HLPF). Organizacja stara się przygotowywać stanowiska w imieniu członków, które mają być dostarczone w różnych przestrzeniach Organizacji Narodów Zjednoczonych. Ze względu na różnorodność głosów i perspektyw w tej grupie poszczególni członkowie zorganizowani są wokół klastrów tematycznych, które pełnią rolę centrów wiedzy eksperckiej w wielu kwestiach dotyczących Celów Zrównoważonego Rozwoju.

Źródła

1. https://sloanreview.mit.edu/article/the-world-in-2030-nine-megatrends-to-watch/?gclid=CjwKCAjwjdOIBhA_EiwAHz8xm76NbZDE18I7SEBoopEXaVHuR6DwNLGXgC7dpIFsLebtyTedlDrrNxoCpkAQAvD_BwE
2. https://medium.com/the-looking-glass/2030-how-todays-biggest-trends-will-collide-and-reshape-the-future-of-everything-575eb32a2c3c
3. Odwołując się do analizy Europejskiego Systemu Analiz Strategicznych i Politycznych, https://ec.europa.eu/assets/epsc/pages/espas/index.html
4. https://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2019/06/20/a-new-strategic-agenda-2019-2024/
5. https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_pl#documents
6. https://ec.europa.eu/info/strategy_pl
7. https://ec.europa.eu/info/strategy/strategic-planning/joint-priorities-eu-institutions-2021-2024_pl
8. https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/priorities
9. https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_pl
10. https://europa.eu/next-generation-eu/index_pl
11. https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/communic/baltic/action_15022021_en.pdf
12. https://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2021/02/17-02-2021-new-action-plan-of-the-eusbsr-macro-regional-strategy-for-boosting-resilience-and-recovery-in-the-baltic-sea-region
13. https://www.un.org.pl/
14. Not the last pandemic: Investing now to reimagine public-health systems, July 13. 2020, https://www.mckinsey.com/industries/public- and-social-sector/our-insights/not-the-last-pandemic-investing-now-to-reimagine-public-health-systems
15. https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/qe-02-21-011-en-n.pdf
16. https://southbaltic.eu/documents/18165/513661/2021-01-29_Strategy+for+the+Interreg+South+Baltic+Programme+2021-2027.pdf/f82fd004-7c9c-47a9-ac33-1c3d71014850
17. https://theworldreviews.com/climate-warming-record-temperatures-in-the-baltic-sea-reveal-the-planets-fever/
18. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Ageing_Europe_-_statistics_on_population_developments
19. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2017-0389_PL.html
20. Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030, https://pomorskie.eu/wp-content/uploads/2021/04/Załącznik-do-uchwały_SWP_376_XXXI_21_SRWP2030_120421.pdf
21. *ibidem*